

Za izvrševanje tretjega odstavka 27. člena Zakona o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 9/16) minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano izdaja

PRAVILNIK
o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov iz gozdov v lasti Republike Slovenije

1. SPLOŠNA DOLOČBA

1. člen

Ta pravilnik določa način merjenja in razvrščanja po dimenzijah, kakovosti in namenu rabe gozdnih lesnih sortimentov iz gozdov v lasti Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: GLS) za namen njihove prodaje.

2. MERJENJE GLS

2. člen

(1) Merjenje dolžin okroglega lesa se izvaja z merilnimi instrumenti. Meri se najkrajša dolžina med paralelnima prerezoma na obeh koncih sortimenta, ki sta pravokotna na vzdolžno os sortimenta in ki zajemata celoten prerez sortimenta. Pri ročnem merjenju dolžin se pri hlodih z zasekom v tem delu za paralelni prerez upošteva sredina strehe zaseka ali mesto, kjer je dolžina med prerezoma najkrajša. Dolžina se izraža v metrih, zaokroženo navzdol na eno decimalno mesto.

(2) V primeru uporabe ali prodaje po nominalnih dolžinah se izmerjena dolžina zaokroži navzdol na najbližjo nominalno dolžino. Če je prisotna dvojna krivost okroglega lesa, se meri dolžino po delih, ki so ravni, ali pa imajo enojno krivost.

3. člen

(1) Merjenje premera hlodov se izvaja z merilnimi instrumenti. Premer se pri hlodih določa brez skorje. Če merjenje premera hloda vključuje skorjo, se skorja odšteje. Dvojno debelino skorje, ki se odšteje od premera, se lahko izmeri na posameznem hlotu, lahko se uporabi orientacijsko vrednost dvojne debeline ali vrednost iz raziskav ali pa se jo določi na podlagi sporazuma s kupcem. Orientacijske vrednosti dvojnih debelin skorje za glavne drevesne vrste v Republiki Sloveniji, glede na premer hloda s skorjo, so v Prilogi 1, ki je sestavni del tega pravilnika. Odštevanje skorje od premera s skorjo je dopustno tudi z zmanjšanjem ploščine kroga s srednjim premerom s skorjo na podlagi uporabe odstotnih deležev skorje, ki izhajajo iz raziskav ali pa se jih določi na podlagi sporazuma s kupcem.

(2) V primeru merjenja s premerko je mesto merjenja premera hloda na polovici nominalne dolžine hloda, nadmerna se ne upošteva. Če je na tem mestu odebelitev ali druga deformacija, se premer meri pred in za deformacijo. V primeru merjenja z merilnimi sistemi z elektronsko merilno napravo se srednji premer določa na sredini sortimenta v pasu 20 cm, kjer morata biti najmanj dve poziciji merjenja.

(3) V primeru merjenja s premerko se pri hlodih, ki imajo srednji premer večji od 19 centimetrov, izvede dve meritvi, ki sta pravokotni druga na drugo in po možnosti predstavljata največji in najmanjši premer na mestu merjenja. Posamezni meritvi se zaokrožita navzdol na centimeter natančno, srednji premer hloda pa se določi tako, da se povprečni premer dveh meritev zaokroži navzdol na centimeter natančno. V primeru merjenja s premerko se pri hlodih, ki imajo srednji premer do 19 centimetrov, izvede le ena vodoravna meritev. Premer se izrazi v centimetrih, zaokroženo navzdol.

(4) V primeru merjenja hlodov z merilnimi sistemi z elektronsko merilno napravo se za določitev srednjega premera upošteva tisti par pravokotnih navzdol zaokroženih premerov, kjer je vsota pravokotnih premerov najmanjša, srednji premer hloda pa se določi tako, da se povprečni premer dveh meritev zaokroži navzdol na centimeter natančno.

(5) Srednji premer okroglega lesa za celulozo in plošče ter okroglega lesa za kurjavo se meri na sredini sortimenta. V primeru merjenja s premerko se izvede ena vodoravna meritev. Premer se izrazi v centimetrih, zaokroženo navzdol. Če merjenje premera vključuje skorjo, se to ne odšteje.

(6) Za ostale sortimente se pravila merjenja srednjega premera določijo v internih specifikacijah pravne osebe, ki gospodari z gozdovi v lasti Republike Slovenije.

4. člen

(1) Volumen okroglega lesa se določi po formuli:

$$V = (\pi / 4) \times d^2 \times l \times (0,0001),$$

pri čemer je:

V – volumen v kubičnih metrih na dve ali tri decimalke natančno;

d – srednji premer v centimetrih;

l – dolžina v metrih, v skladu z 2. členom tega pravilnika;

π – število "PI".

(2) Če okrogli les vsebuje dva ali več različnih sortimentov, se volumen ugotavlja za vsak posamezni sortiment posebej.

(3) Za izvajanje kontrolnih meritev se lahko uporabljajo tudi drugi načini določanja volumna, ki se določijo v internih specifikacijah pravne osebe, ki gospodari z gozdovi v lasti Republike Slovenije.

5. člen

(1) Volumen zložaja sortimentov okroglega lesa se določi z zmnožkom povprečne višine, širine in dolžine zložaja.

(2) Volumen nasutja lesnih sekancev v transportni prikolici se določi z zmnožkom povprečne višine, širine in dolžine nasutja.

(3) Maso GLS se meri s tehtanjem, izraža pa se v kilogramih ali tonah, in sicer kot masa lesa v dobavljenem stanju ali kot masa absolutno suhega lesa. Preračun v maso absolutno suhega lesa se izvede s pomočjo faktorja, ki se izračuna na podlagi ugotovljene vlažnosti v vzorcih lesa v dobavljenem stanju.

6. člen

Količina GLS se izraža v enotah, določenih v Prilogi 2, ki je sestavni del tega pravilnika.

7. člen

Premer in dolžina kosov okroglega lesa, masa GLS, volumen zložajev okroglega lesa ter volumen nasutja lesnih sekancev iz 5. člena tega pravilnika se merijo z ročnimi ali elektronskimi merilnimi instrumenti, ki izpolnjujejo tehnične in meroslovne zahteve zakona, ki ureja meroslovje in na njegovi podlagi izdanih predpisov.

3. RAZVRŠČANJE GLS

8. člen

GLS se razvrščajo po:

- drevesnih vrstah in njihovih skupinah,
- dimenzijah,
- namenu rabe in
- kakovosti.

9. člen

Za razvrščanje GLS po drevesnih vrstah in njihovih skupinah se uporabljajo tržna imena in tržne skupine gozdnih drevesnih vrst, ki so navedene v Prilogi 3, ki je sestavni del tega pravilnika.

10. člen

Po dimenzijah se lahko razvršča samo okrogel les. Razvrščanje se izvaja na podlagi srednjega premera na način, kot je naveden v Prilogi 4, ki je sestavni del tega pravilnika.

11. člen

(1) GLS se razvrščajo po namenu rabe v:

- hlodovino,
- les za celulozo in plošče,
- drug okrogel industrijski (tehnični) les in
- les za kurjavo.

(2) Hlodovina je okrogel les, ki se uporablja za proizvodnjo žaganega lesa (vključno z železniškimi pragovi) in furnirja.

(3) Les za celulozo in plošče je ves okrogel les, razen hlodov, ki se uporablja za proizvodnjo celuloze, ivernih plošč in vlaknenih plošč.

(4) Drug okrogel industrijski oziroma tehnični les je okrogel les, ki se uporablja predvsem za drogove, pilote, stebre, ograje, jamske opornike, pridobivanje tanina, destilacijo, vžigalice in lesno galanterijo.

(5) Les za kurjavo je les iz debla in vej, ki se uporablja kot gorivo.

12. člen

(1) Pri razvrščanju GLS po kakovosti se upošteva kvarni vpliv napak lesa, ki se ugotavljajo oziroma merijo na zunanosti GLS, kot je to določeno v Prilogi 5, ki je sestavni del tega pravilnika.

(2) Za razvrščanje GLS po kakovosti z dimenzijskimi zahtevami se uporabljajo kakovostni razredi, določeni v Prilogi 6, ki je sestavni del tega pravilnika.

4. KONČNI DOLOČBI

13. člen

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov iz gozdov v lasti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 30/17).

14. člen

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-399/2020/26
Ljubljana, dne 22. decembra 2020
EVA 2020-2330-0121

Dr. Jože Podgoršek
minister
za kmetijstvo, gozdarstvo in
prehrano

[Priloga 1: Orientacijske vrednosti dvojne debeline skorje v odvisnosti od premera okroglega lesa za hlode smreke, jelke in bukve](#)

[Priloga 2: Uporaba enot za določitev količine GLS](#)

[Priloga 3: Tržna imena drevesnih vrst](#)

[Priloga 4: Razvrščanje okroglega lesa po dimenzijah](#)

[Priloga 5: Merjenje kvarnega vpliva napak lesa](#)

Priloga 6: Razvrščanje GLS po kakovosti z dimenzijskimi zahtevami